

A fővárosi autobusz-közlekedés.

*

A közlekedésügyi bizottság ülése. — Ellenzik a házi kezelést. — A határozathozatát elhalasztották.

A *Népszava* olvasói ismerik az autobusz-ügy egész történetét. A fővárosi autobusz-közlekedést, amely föltétlenül nagy jövőjű és fényesen jövedelmező üzletnek ígérkezik, egy állítólagos angol társaság akarta 35 esztendőre megkaparintani. (Az „angolok“ mögött azonban — beavatottak állítása szerint — kitünő magyar hazafiak rejtőznek.) Amikor az angol ajánlat napirendre került, az angol-barát magyarok kórusa azt harsogta, hogy csak gyorsan, gyorsan! meg kell csinálni az autobusz-közlekedést, akár községi, akár magánüzemben, a fő az, hogy a közönség minél előbb autobuszt kapjon és mivel az angolok itt állanak üzletkötésre készen, de csak július 10-ig, hát el kell fogadni hamar az ajánlatukat. És a közlekedésügyi bizottság el is fogadta.

Akkoriban már kimutattuk, hogy az *angol ajánlat bűnös megkárosítása volna a főváros érdekeinek*. Rámutattunk arra, hogy az autobuszra a fővárosnak nemcsak mint közlekedési eszközre van szüksége, hanem mint olyan eszközre is, amellyel a Közuti vasutat rászoríthatja a közönség érdekeinek tiszteletben tartására. Csak az ilyen konkurrens üzleti vállalattal biztosíthat magának a főváros a közuti közlekedésben döntő szerepet addig is, amíg a többi vállalatok megváltása bekövetkezik. Olyan nagy közérdek forog itt kockán, hogy a fővárosnak az autobusz-közlekedést még akkor is házi kezelésben kellene megcsinálnia, ha az üzem veszteséggel járna. De veszteségtől nem kell félni. Ez az üzem föltétlenül kifizetődik, sőt minden valószínűség szerint nagy hasznot is fog hajtani. Számításba kell venni Vázsonyinak azt a súlyos érvét is, hogy ha az autobusz üzemet magánvállalat csinálja meg, azt a magánvállalatot előbb-utóbb éppen azok a közlekedési vállalatok kaparinthatják a kezükbe, amelyekkel szemben a konkurrens vállalat létesítésével a főváros érdekeit biztosítani kellene.

Ezek az érvek, amelyeket a *Népszavában* is, népgyűlésen is bőven kifejtettünk, nem hangzottak el nyomtalanul. A polgármester — a közlekedési bizottság angol-barát határozata után — a tanáccsal együtt újra fontolóra vette a dolgot és elejtve az angol ajánlatot, a községi üzem elvét tette magáévá. Így történt, hogy a közlekedési ügyosztály ezen az alapon újabb javaslatot dolgozott ki és azt most — hétfőn délután — a közlekedési bizottság elé terjesztette.

Alább ismertetjük a bizottsági tárgyalás lefolyását. Ebből kiderül, hogy *a bizottsági tag urak egy részét valósággal elbódította az angolbarátság*. Az illető urak meglepő (vagy nem meglepő?) szerelemmel ragaszkodnak az angol ajánlathoz. A házi kezelést ellenzik, bizonyára azért... de ne kutassuk, hogy miért. Elég az, hogy az angolbarátok vezére dr. Kollár Lajos ur, aki törvényhatósági bizottsági tagsága mellett éveken át az Osztrák-Magyar Légszusz Társulat egyik jól fizetett igazgatója volt és a gázgyár megváltását és községi üzembe vételét ellenezte, ami nagyon természetes is, mert hiszen egy jó kis igazgatói állást nem szívesen veszít el az ember. A községi üzembe vett gázgyár azonban már eddig is bevált és bizonyos, hogy a jövőben még jobban be fog válni, annak ellenére, hogy a megváltás rémitő nagy pénzbe került.

Kollár ur és társai pedig most már elméletben hivei a községi üzemnek, de a gyakorlatban mégis csak azt akarják, hogy a köz-

meg; abba már aztán valahogy beletörő-
nének, hogy később — amikor a magánvállalat már évtizedeken át szipolyozta a közön-
séget, — a város horribilis áron váltsa meg az üzemet.

Az ilyen törekvésekkel szemben a polgármesternek és a tanácsnak, valamint a közgyűlés nem angol-barát részének a legkeményebb ellenállást kell kifejtenie. Jobb, ha a város kezdetben ráfizet a házi üzetre mintha később az esetleges ráfizetést sokszorosan meghaladó összegért kell megváltania a fényesen jövedelmező magánüzemet. Eleget szidták már a bizottsági tag urak az elődök könnyelműségét vagy ostobaságát amellyel fényesen jövedelmező monopóliumokat elajándékoztak; most pedig megismé-
telnek az elődök bűnét, vagy utánoznak az elődök ostobaságát?

... A közlekedési bizottságban sokan voltak az angolbarátok. Akiknek előbb olyan sürgős volt az autbusz-közlekedés, azok most halasztó indítványt tettek és ezt — bár csekély többséggel — keresztül is vitték. Reméljük, hogy a tanács nem fog meghátrálni. *Föltesszük továbbá, hogy a közgyűlés többségének nincsen oka az angolokat jobban szeretni, mint a főváros érdekét.* A polgármester — látva az angolbarátok heves ellenállását — már is hajlandóságot mutat arra, hogy a város érdeke ellen dolgozó uraknál engedelményt tegyen: hajlandónak mutatkozik a városi tulajdonként megvalósítandó autbusz-közlekedést üzembérletbe adni. Kár lenne. *Tiszta házi kezelést kell csinálni, az autbuszüzem egész hasznát és az üzem fölött való korlátlan rendelkezést a város számára kell biztosítani.*

*

A bizottsági ülés lefolyását következőkben ismertetjük a várostól szubvencionált köznyomatos laptudósító alapján, amely föltűnő bőven közli a házi üzem ellen — és föltűnő röviden a házi üzem mellett mondott beszédeket.

A közlekedési bizottság hétfőn délután gróf Festetics Géza alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Előadó Till Antal volt. Az ülés egyetlen tárgya az autbusz-közlekedés ügyében készített újabb tanácsi előterjesztés volt, amely ennek az intézménynek házi kezelésbe való vételét javasolja. Ebben az ügyben, mint ismeretes, már készült egy ügyosztályi előterjesztés, amely az üzemet vállalati úton akarta megoldani. A közlekedési bizottság még a nyári szünet alatt ehhez a megoldáshoz egyhangulag hozzá is járult. Most azután a tanács új előterjesztéséről kellett döntenie, amely épp az ellenkező álláspontra helyezkedik. Az ülésen megjelent dr. Bárczy István polgármester is.

Az előadás befejezése után dr. Kollár Lajos azt a kérdést vetette föl, hogy igaz-e, hogy *ugy az omnibusz-társaság, mint az angolok újabb ajánlatot tettek* ennek a közlekedésnek ideiglenes megoldására. Rényi Dezső tanácsos kijelentette, hogy formális ajánlat nem történt de mint terv, ez az ideiglenes megoldás fölmerült. Azonban *ez a megoldás nem felelt volna meg a főváros érdekeinek.* Más ajánlat is van de ezekkel érdemben nem foglalkoztak és csak akkor foglalkozhatnak, ha az elvi állásfoglalás már megtörtént.

Dr. Bárczy István polgármester is ily értelemben szólalt föl. Kijelentette, hogy *konkrét ajánlat tulajdonképpen csak egy van és ez az eredeti angol ajánlat.*

Kollár Lajos sajnálja, hogy az ideiglenes megoldás föltételeit nem ismerik, mert akkor tárgyalni lehetne arról, nem volna-e előnyösebb azt autbusz-közlekedés kérdését ezen az úton megoldani. A bizottság annak idején egy szavazat kivételével egyhangulag a vállalati kezelés mellett foglalt állást. Ellenére annak, hogy elvileg ő is híve a házi kezelésnek, még senkinek kívánna ezt az elvet minden térre kiterjeszteni mert szerinte az autbusz a házi kezelésben helytelen megoldás, mert attól kell tartani, hogy nem lesz a közlekedő közönség előnyére. Ezt oly város tehetné meg, amely fölöslegesen milliókkal rendelkezik. Egyébként az az előterjesztés, amely akkor lehet jöv-